

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 6Csp/103/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8420201344
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Bašťová
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2021:8420201344.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Luciou Bašťovou v spore žalobcu: Intrum Slovakia, s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, advokátom JUDr. Jánom Šoltésom, so sídlom Mýtna 48, P. O. BOX 205, 811 07 Bratislava proti žalovanému: F. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX/XX, XXX XX H. o zaplatenie 2.490,76 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.084,74 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.084,74 eur od 02.05.2020 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Právny predchodca žalobcu spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO:31 320 155 žalobou doručenu súdu dňa 27.07.2020 žiadal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumu 2.490,76 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 29.12.2017 do zaplatenia a na náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že je právnym nástupcom spoločnosti Consumer Finance Holding a.s., Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok, IČO:35 923 130 z titulu zlúčenia uvedenej spoločnosti s VÚB, a. s. So žalovaným uzatvorili dňa 23.09.2015 zmluvu o pôžičke č. 6217651/6590505332, na základe ktorej poskytol právny predchodca žalobcu žalovanému pôžičku vo výške 3.000,- eur. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 60 mesačných splátkach v sume 86,55 eur, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 5.193,- eur. Do dňa podania žaloby uhradil žalovaný sumu 1.915,26 eur. Keďže porušil svoju povinnosť splácať riadne poskytnutú pôžičku, žalobca ho vyzval k úhrade dlžných splátok predžalobnou upomienkou z 26.10.2017 a poskytol žalovanému dodatočnú lehotu na plnenie viac než 30 dní a zároveň ho upozornil na možnosť predčasného zosplatnenia úveru. Nakoľko žalovaný ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradil, tak dňa 19.12.2017 žalobca úver zosplatnil a žalovaného na to upozornil listom zo dňa 23.12.2017. Celkový dlh žalovaného predstavuje sumu 2.490,76 eur, z ktorého si žalobca uplatňuje zákonné úroky z omeškania, a to od šiesteho dňa nasledujúceho po oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti, nakoľko oznámenie bolo zaslané obyčajnou listovou zásielkou s bežnou dobou doručenia 5 dní. Ku dňu podania žaloby mal žalovaný podľa prehľadu splátok uhradiť sumu 4.406,02 eur, pričom uhradil iba sumu 1.915,26 eur. Zmluvnú pokutu ani náklady na vymáhanie pohľadávky si žalobca neuplatnil.

3. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobca označil a predložil zmluvu o spotrebiteľskom úvere č.6590505332 spolu so zmluvnými podmienkami, prehľad splátok a úhrad, predžalobnú upomienku zo

dňa 26.10.2017 spolu s kópiu vrátenej doručenky ako neprevzatej v odbernej lehote a oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 23.12.2017.

4. Súd o žalobe rozhodol platobným rozkazom zo dňa 25.08.2020, proti ktorému podal žalovaný v zákonom stanovenej 15-dňovej lehote dňa 01.02.2021 odpor s vecným odôvodnením, a preto súd uznesením zo dňa 08.03.2021 platobný rozkaz zrušil.

5. Žalovaný v podanom odpore uviedol, že uzatvoril so žalobcom zmluvu o pôžičke, na základe ktorej mu žalobca poskytol pôžičku v sume 3.000,- eur, ktorú sa zaviazal splácať v 60 mesačných splátkach po 86,55 eur. Do dňa podania návrhu, t.j. do 28.07.2020 uhradil v súhrne 1.915,26 eur. Zmluva o pôžičke je tzv. typová zmluva a ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Na predmetnú zmluvu je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Žalobca dňa 19.12.2017 úver zosplatnil, nakoľko nedošlo k úhrade najstaršej splátky o čom mal byť žalovaný informovaný listom zo dňa 23.12.2017. Žalovaný od žalobcu neobdržal takéto podanie a žalobca nepreukázal, že by žalovanému doručoval oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru. Podľa § 11 ods. 1 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobných predpisov. Zároveň uviedol, že poskytnutý úver má ročnú percentuálnu mieru nákladov 27,00 %, čo prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., preto sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Keďže žalovaný je v postavení spotrebiteľa, má súd povinnosť poskytnúť mu ochranu ex offa a vykonať podľa § 298 CSP prieskum, či si žalobca neuplatňuje voči spotrebiteľovi čo i len sčasti neprijateľné zmluvné podmienky. S poukazom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru žalovaný navrhol uzavrieť so žalobcom zmier, na základe ktorého zaplatí žalobcovi istinu v pravidelných 12 mesačných splátkach po 90,40 eur a žiadnej zo strán sa náhrada trov konania neprizná.

6. Žalobca vo vyjadrení k odporu žalovaného uviedol, že žalovaný bol preukázateľne v omeškani viac ako 90 dní so zaplatením splátky splatnej v mesiaci 08/2017. Právnym predchodcom žalobcu formou predžalobnej upomienky bol vyzvaný na zaplatenie dlžnej sumy a zároveň bol upozornený na možnosť zosplatnenia. Predmetnú písomnosť žalovaný neprebral v odbernej lehote. Nakoľko zo strany žalovaného nedošlo k náprave platobnej disciplíny, tak právny predchodca zosplatnil pohľadávku v celosti ku dňu 19.12.2017. Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti bolo žalovanému zasielané formou obyčajnej listovej zásielky, preto doručenkou nedisponujú. Predmetná písomnosť má aj tak iba deklaratórny charakter, pričom podporne poukázal na rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 16Csp/134/2019-176 ods. 30 odôvodnenia. Žalobca je toho názoru, že boli splnené podmienky na zosplatnenie pohľadávky uvedené v § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Ďalej uviedol, že odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nachádza svoje vyjadrenie v RPMN vo výške 27,00 % zhodne s dojednanou úrokovou sadzbou, nakoľko jedinou odplatom poskytnutého úveru je len zmluvný úrok. Výška priemernej hodnoty RPMN pre úvery so splatnosťou od 5 do 10 rokov zverejnená v čase uzavretia úverovej zmluvy ministerstvom financií SR v súlade s § 21 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. v súhrnných informáciách o údajoch novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 2.štvrtrok 2015 so stavom ku dňu 30.06.2015 predstavovala 13,50 %. Najvyššia prípustná výška odplaty podľa zákona (§53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v spojení s §1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995) predstavovala 27,00 %, t. j. 2x priemernej hodnoty RPMN 13,50 % tak, ako je uvedené v úverovej zmluve. Dojednaná odplata je teda primeraná, v súlade so zákonom a dobrými mravmi. Ďalej sa žalobca vyjadril ku skúmaniu schopnosti žalovaného splácať úver. Uviedol, že jeho právny predchodca riadne skúmal príjem žalovaného prostredníctvom Sociálnej poisťovne, ako aj jeho výdavky a trvanie zamestnania. Taktiež sa overil počet úverov klienta v bankových a nebankových registroch. Výška dosahujúceho čistého mesačného príjmu žalovaného v čase podpisu úverovej zmluvy bola postačujúca na plnenie jeho povinností vzhľadom na dohodnutú výšku mesačnej splátky. Vyplýva to aj zo skutočnosti, že žalovaný si dva roky riadne plnil splátkovú povinnosť. Právny predchodca žalobcu overil pravdivosť údajov uvedených klientom v jeho žiadosti o úvere. S návrhom žalovaného na uzavretie zmiernu nesúhlasil a navrhol, aby súd podanej žalobe v celom rozsahu vyhovel.

7. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobcu k odporu nevyjadril.

8. Podaním doručeným súdu dňa 10.02.2021 právny predchodca žalobcu - Všeobecná úverová banka, a. s. navrhol zmenu sporových strán na strane žalobcu a žiadal, aby súd pripustil vstup spoločnosti Intrum Slovakia, s.r.o. namiesto doterajšieho žalobcu, a to z dôvodu, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok bola pohľadávka doterajšieho žalobcu ako postupcu voči žalovanému ako dlžníkovi, postúpená tejto spoločnosti ako postupníkovi. Súd uznesením zo dňa 08.03.2021 vyhovel návrhu žalobcu a pripustil zmenu strán sporu na strane žalobcu. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 06.05.2021.

9. V spore bolo nariadené pojednávanie na deň 30.06.2021, na ktoré sa nedostavil žalobca ani jeho právny zástupca, ktorí svoju neúčasť ospravedlnili a súhlasili s tým, aby súd pojednával v ich neprítomnosti. Na pojednávanie sa nedostavil ani žalovaný napriek tomu, že mu bolo predvolanie včas doručené. Z adresy jeho trvalého pobytu sa vrátilo ako nevyzdvihnuté v odbernej lehote dňa 09.06.2021 a týmto dňom sa v zmysle ustanovenia § 116 ods. 3, § 106 ods. 1 písm. a) v spojení s § 111 ods. 3 Civilného sporového poriadku považovalo predvolanie na pojednávanie za doručené. Žalovaný neúčasť na pojednávaní neospravedlnil, o jeho odročenie nežiadal a k sporu sa vyjadril v podanom odpore proti platobnému rozkazu. Nakoľko nebol podaný dôvodný návrh na odročenie pojednávania ani dôvody jeho odročenia, súd v súlade s § 180 Civilného sporového poriadku pojednával v neprítomnosti strán sporu.

10. Súd po oboznámení sa s obsahom žaloby, odporom žalovaného, vyjadrením žalobcu k podanému odporu a na základe vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi predloženými žalobcom, ktoré tvoria súčasť spisu a vykonanie ktorých nebolo žalovaným namietané ani spochybnené a ani súdom vyhodnotené ako nedôvodné či neúčelné, zistil nasledovný skutkový stav:

11. Na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej dňa 23.09.2015 medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 3.000,- eur. Z predloženého prehľadu splátok a úhrad vyplýva, že žalovaný zaplatil na úhradu úveru sumu 1.915,26 eur. Žiadnu ďalšiu splátku, ktorú mal uhrádzať podľa zmluvy vo výške 86,55 eur už žalobcovi neuhradil. Právny predchodca žalobcu žalovanému adresoval predžalobnú upomienku zo dňa 26.10.2017, ktorou ho vyzval k úhrade dlžnej sumy vo výške 248,49 eur v lehote do 05.12.2017 a upozornil na predčasné zosplatnenie úveru. Predžalobnú upomienku žalovaný neprevzal v odbernej lehote. Žalovaný dlžné splátky neuhradil, a preto žalobca dňa 19.12.2017 úver zosplatnil. Celkovo mal žalovaný podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere uhradiť 5.193,- eur. Zároveň bola v zmluve uvedená hodnota RPMN 27,00 %, celková čiastka 5.193,- eur, fixná ročná úroková sadzba 27,00 %, výška splátky 86,55 eur, počet splátok 60, priemerná hodnota RPMN 18,01 %, odplata 27,00%, celkové náklady spotrebiteľa 2.193,- eur, prvá splátka splatná dňa 20.10.2015, ďalšie splátky splatné vždy k 20.dňu v mesiaci a termín konečnej splatnosti 9/2020.

12. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3 a 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník znení účinnom ku dňu 23.09.2015 (ďalej len Občiansky zákonník) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

14. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

15. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu 23.09.2015 (ďalej

len zákon č. 129/2010 Z. z.) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

16. Podľa § 1 ods. 8 zákona č. 129/2010 Z. z. ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov.

17. Podľa § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

18. Podľa § 7 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z. veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

19. Podľa § 7 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

20. Podľa § 7 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a

b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

21. Podľa § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

22. Medzi stranami sporu neboli žiadne pochybnosti a žalobca to ani nepopieral, že spor vznikol zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi obchodníkom pri výkone jeho obchodnej činnosti (poskytovanie úverov) a žalovaným ako spotrebiteľom jeho úveru/pôžičky, t.j. že ide o spotrebiteľskú zmluvu a že sporný vzťah sa má posúdiť podľa predpisov upravujúcich spotrebiteľské vzťahy. Medzi stranami nebolo sporné uzavretie zmluvy, čerpanie úveru vo výške 3.000,- eur a ani úhrada sumy 1.915,26 eur. Žalovaný namietal doručovanie oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, výšku odplaty a ročnú percentuálnu mieru nákladu vo výške 27%. Žalobca vo vyjadrení k odporu odôvodnil súlad výšky RPMN a odplaty a ďalej uviedol, že skúmal bonitu žalovaného. Vyjadrenia žalobcu k bonite žalovaného mali iba všeobecný charakter bez preukázania skúmania bonity žalovaného. V rámci predbežného právneho posúdenia súdom tak vzišla aj otázka splnenia zákonnej povinnosti stanovenej v § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z Medzi stranami sa tak stala sporná skutočnosť, či bol žalobca vôbec oprávnený poskytnúť žalovanému úver v takej výške vzhľadom k skúmaniu jeho bonity a teda k schopnosti tento úver splácať.

23. Vzhľadom na povahu zmluvy a postavenie žalovaného ako spotrebiteľa, nepochybne ide v tomto prípade o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka Zo samotnej zmluvy, jej označenia a náležitosti je nepochybné, že sa jednalo o spotrebiteľský úver, ktorého predmetom bolo poskytnutie finančných prostriedkov právnym predchodcom žalobcu žalovaného, bez určenia účelu ich použitia, ktoré sa žalovaný zaviazal splácať v dohodnutých mesačných splátkach. Strany sporu ani nič iné netvrdili.

24. Vychádzajúc z § 7 ako aj § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. je povinnosťou veriteľa pri posúdení úverovej schopnosti klienta brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poisťného plnenia a pod.). Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. (rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 32Csp/132/2020 z 11.03.2021)

25. K hodnoteniu bonity klienta sa vyjadril aj Krajský súd v Prešove v rozsudku zo dňa 23.09.2020 sp. zn. 2CoCsp/20/2020, podľa ktorého cit.: „Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.“

26. V prejednanom spore vo vyjadrení k odporu vo vzťahu k posúdeniu bonity žalovaného uviedol žalobca iba to, že príjmy, zrážky zo mzdy a trvanie zamestnania žalovaného skúmal právny predchodca žalobcu prostredníctvom Sociálnej poisťovne a počet úverov overil v bankových a nebankových registroch. Z článku III. zmluvy o úvere s názvom Doklady Klienta doložené k zmluve vyplýva, že právny predchodca žalobcu vychádzal pri poskytovaní úveru iba z kópie občianskeho preukazu. Ďalšie doklady ako výpis z účtu, potvrdenie o príjme, potvrdenie o poberaní dôchodku, potvrdenie o daňovej povinnosti/kópia daňového priznania a potvrdenie o adrese neboli k úverovej zmluve doložené. Právny predchodca žalobcu tak nepožadoval od žalovaného predloženie dokumentov na preukázanie príjmov a výdavkov žalovaného, ale postačili mu iba osobné vyhlásenia žalovaného o jeho osobných, zárobkových a majetkových pomeroch, ktoré následne právny predchodca žalobcu uviedol v zmluve. Dostatočnými informáciami dokladujúcimi schopnosť spotrebiteľa splácať nie sú považované informácie získané výlučne od spotrebiteľa. Odborná starostlivosť predpokladá údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, overiť, resp. objektívne preukázať napr. potvrdením zamestnávateľa dlžníka zdroj jeho príjmu, potvrdením o daňovej povinnosti a pod. Dôležitú úlohu zohráva aj povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie akými sú napríklad štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime, priemerných výdavkoch obyvateľstva a pod. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie len

tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (pozri Rozsudok NS ČR z 25.07.2018, sp. zn. 33 Cdo 2178/2018).

27. Žalobca síce tvrdil, že bonitu žalovaného skúmal právny predchodca zo Sociálnej poisťovne a z bankových a nebankových registroch, ale jednak súd túto skutočnosť nemal žiadnym spôsobom preukázanú (napr. predložením reportu zo Sociálnej poisťovne alebo reportu Spoločného registra bankových informácií) a jednak získanie údajov cez registre nemožno podľa názoru súdu považovať za aktívne skúmanie bonity žiadateľa o úver a splnenie povinnosti odbornej starostlivosti, ale iba formálny postup bez overenia sociálno-ekonomickej situácie klienta. Okresný súd Prešov v rámci skúmania bonity v spotrebiteľských sporoch uviedol, že skúmanie bonity potencionálneho dlžníka je najdôležitejšou predzmluvnou povinnosťou veriteľa a nestačí iba splnenie tejto povinnosti formálne, pohodlným získaním údajov cez rôzne registre od stola, ale veriteľ musí chtiac - nechtiac aktívne vykonať audit domáceho rozpočtu dlžníka, aby splnil povinnosť odbornej starostlivosti (bližšie pozri rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 32 Csp/132/2020 zo dňa 11.03.2021). V priebehu konania žalobca riadne nepreukázal, že by jeho právny predchodca s odbornou starostlivosťou zisťoval príjmy a celkovú zadlženosť žalovaného, a teda jeho schopnosť platiť poskytnutý úver. Právny predchodca žalobcu pri uzatváraní úverovej zmluvy nepostupoval s náležitou odbornou starostlivosťou, keďže pri absencii dokladov, ktoré by riadne preukázali údaje o pomeroch žalovaného, mu aj napriek tomu poskytol úver.

28. Vzhľadom na to, že tvrdenia žalobcu o splnení povinnosti podľa §7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch boli vo vyjadrení k odporu uvedené len všeobecne a obmedzovali sa na používanie právnych pojmov, bolo jeho procesnou povinnosťou skutkové tvrdenia a dôkazné návrhy podrobnejšie rozviesť. Túto procesnú povinnosť však žalobca nesplnil, keď pri opísaní rozhodujúcich skutočností nepredložil žiadne listinné dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti. Prostriedky procesného útoku žalobcu uvedené vo vyjadrení k odporu neboli dostatočným podkladom pre skonštatovanie splnenia povinnosti vyjadrenej v § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.

29. Nad rámec k tomuto súd len pre úplnosť podotýka, že z údajov o zamestnaní a finančnej situácii žalovaného zo zmluvy o úvere vyplýva základ dane žalovaného za minulý rok (rok pred uzavretím zmluvy) vo výške 6.023,- eur. Mesačne tak základ dane za rok predchádzajúci uzavretiu zmluvy predstavoval približne sumu 500,- eur. V prípade samostatne zárobkovo činnnej osoby, ktorou bol v čase uzavretia úverovej zmluvy žalovaný, predstavuje základ dane rozdiel medzi príjmami a výdavkami. Mesačné finančné náklady sú v zmluve uvedené v sume 400,- eur a iné mesačné výdavky v sume 150,- eur, čo v súhrne predstavuje sumu 550,- eur. Je preto nanajvýš otáznave ako mohol právny predchodca žalobcu vyhodnotiť žalovaného ako platobne schopného klienta. Berúc do úvahy príjem žalovaného, mesačné výdavky a výšku mesačnej splátky nie je podľa názoru súdu splnený predpoklad schopnosti splácať úver.

30. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné stanovenia dospel súd k záveru, že právny predchodca žalobcu nepostupoval s dostatočnou odbornou starostlivosťou a hrubo svoje povinnosti porušil vo vzťahu k preukázaniu výdavkov žalovaným. V dôsledku hrubého porušenia ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. s poukazom na § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. žalobca nemohol zosplatiť úver a súd ho zároveň posúdil za bezúročný a bez poplatkov. Predčasné zosplatenie úveru je teda neplatným právnym úkonom bez akýchkoľvek účinkov, na čo súd prihliada ex offo, pričom žalovanému zostalo zachované právo splácania úveru v splátkach, z ktorých bol povinný platiť iba sumu pripadajúcu na istinu. Žalobca má tak nárok len na vrátenie úverovej istiny predstavujúcej rozdiel medzi reálne poskytnutou sumou žalovanému a reálne vykonanými úhradami žalovaným žalobcovi, t.j. rozdiel vo výške 1.084,74 eur (3.000,- eur - 1.915,26 eur). Súd preto žalobe vyhovel v časti zaplatenia sumy 1.084,74 eur a v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

31. Podľa § 517 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

32. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

33. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

34. Žalobca požadoval zaplatenie úrokov z omeškania od 29.12.2017, teda od šiesteho dňa nasledujúceho po oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti. Keďže súd posúdil predčasné zosplatenie úveru ako neplatný právny úkon, v dôsledku ktorého záväzok žalovaného nebol splatný v celom rozsahu, zamietol žalobu v časti úroku z omeškania do splatnosti poslednej nezaplatennej splátky a v časti úroku z omeškania vzťahujúceho sa k sume zamietnutej istiny. Pri určení začiatku doby omeškania vychádzal súd z prehľadu splátok a úhrad, podľa ktorého mala byť posledná nezaplatená splátka splatná dňa 01.05.2020. Odo dňa nasledujúceho po splatnosti poslednej splátky je žalovaný v omeškaní so zaplatením sumy 1.084,74 eur, preto súd od 02.05.2020 priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy až do jej zaplatenia.

35. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku, keď pri ustálení pomeru úspechu a neúspechu treba vziať do úvahy, že žalobe bolo sčasti vyhovené. Žalobca bol úspešný v časti istiny 1.084,74 eur (2.490,76 eur - 1.406,02 eur), čo predstavuje 44 % a žalovaný bol úspešný v časti istiny 1.406,02 eur (2.490,76 eur - 1.804,74 eur), čo predstavuje 56 %. Žalobca bol v konaní prevažne neúspešný, preto mu nárok na náhradu trov konania nevznikol. Žalovaný bol úspešný iba v nepatrnom rozsahu 12 %, pričom zo súdneho spisu mu ani žiadne preukázateľné vynaložené trovy nevznikli (nebol zastúpený advokátom, odpor bol podaný osobne), preto súd rozhodol o trovách konania tak, že ich žalovanému nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Kežmarok.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.